

עזרי וזמרת י-ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ו

פרשת שמיני - תשפ"ה - גיליון 145

מדור הגימטריות

* **מִבְשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ טְמֵאִים הֵם לָכֵם:** (י"א ח')

ומביא התורה תמימה, טמאים הם לכם - לכם - מותרים הם בהנאה, [תורת כהנים].

והנה המילים בפסוק: **וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ טְמֵאִים הֵם לָכֵם**, עולה בגימטריא 1275.

וכן המילים: **וזה איסור באכילה יהיה לכם - אבל מותרים בהנאה**, עולה בגימטריא 1275.

ונראה לרמזו כן במילים **וְהֶאֱכַל מִנִּבְלָתָהּ**, זהו ראשי תיבות.

להודיענו השיעור לנוגע ולנושא נבלתה כזית - אף האוכל מנבלתה תטמא בכזית.

* **וְכִי יִתֵּן מַיִם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֵם:** (י"א יח')
ומבאר רש"י, ונפל מנבלתם עליו. אף משנגב מן המים, שלא הקפידה תורה אלא להיות עליו שם אוכל, ומשירד עליו הכשר קבלת טומאה פעם אחת שוב אינו נעקר הימנו.

וברבנו בחיי הוסיף וטעם הדבר שהליחות הוא מדביק לכלוך הטומאה ואם אנו גוזרים טומאה על הלחים ולא על היבשים נתן דבריך לשעורין, ואין ראוי שנגזור טומאה לחצאין, לפיכך גזרה תורה טומאה על הפירות אף על פי שהם יבשים עכשיו כיון שהיו לחים.

ונראה לרמזו כן במילים **וְכִי יִתֵּן מַיִם עַל זֶרַע וְנָפַל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא לָכֵם**, זהו ראשי תיבות.

וכי יתן מים וכן כל משקה על זרע והוא תלוש - ירדו עליו מים פעם אחת הוכשר לקבל טומאה מנבלתם - ואפילו יהיה מנגבם נשאר בו לחלוותי - כל נבלה אשר תיפול עליו נושא מטומאתה - לא יהיה ראוי לכם למאכל.

* **לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַחֲטָא וּבֵין הַחֲטָא לֹא תֵאָכֵל:** (י"א מ')

ומביא הגר"א דברי הגמ' ביומא פב. היולדת נקראת חיה - המתאוה לאכול ביו"כ לוחשין באזנה יום צום תענית הוא זה, אם נרגעה תלד בן טהור, ואם עומדת בתאוותה תלד טמא.

ונראה לרמזו כן במילים **לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר**, זהו ראשי תיבות.

יש ללחוש ליולדת באזנה היום יום הכיפורים הקדוש - דאם נרגעה מתענה ותלד בן ראוי טהור - אם היא נשארת בתאוותה יולדת טמא.

פרפראות וחידושים

* **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חַטָּאתְךָ וְאֶת עֹלֹתְךָ וְכַפֵּר בְּעֶדְךָ וּבְעֵד הָעָם וכו':** (ט' ז')

ומביא בספר מנחה בלולה בשם המדרש, שנראה לו המזבח כדמות עגל ולכן נתיירא, וידוע הדמיון ממחיש את מה שמטרידה המחשבה ושוכן בה תמיד, אהרן לא היה מסיח דעתו ממעשה העגל וזכר תמיד אותו עוון, שכתוב וחסאתי נגדי תמיד, ולכן ראה גם במזבח את העגל לפניו, זה שאמר לו משה בגלל זה שאתה זוכר תמיד את העוון ומתבייש בו לכן נבחרת לשמש ככהן גדול.

ונראה לרמזו כן במילים **קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה**, זהו ראשי תיבות. **קרני שור ראה ע** - המזבח - מתיירא היה לגשת אליו ולהקריב - זאת בגלל חטאו בעגל.

* **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חַטָּאתְךָ וְאֶת עֹלֹתְךָ וְכַפֵּר בְּעֶדְךָ וּבְעֵד הָעָם וכו':** (ט' ז')

ומבאר רש"י, קרב אל המזבח. שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכן נבחרת (ת"כ פרשתא א, ח).

ונראה לרמזו כן במילים **וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֹן קָרֵב אֶל הַמִּזְבֵּחַ**, זהו ראשי תיבות.

ראה משה שאחיו אהרן הכהן בוש מלגשת אל המזבח להקריב בגלל חטא העגל - אמר משה קרב ועשה - זהו רצון יי' ראוי אתה לכן נבחרת.

* **וְאֵת הַחֲזִיר כִּי מִפְּרִיס פֶּרֶסָה הוּא וְשִׁטְעָה שִׁטְעָה פֶּרֶסָה וְהוּא גֶרֶה לֹא יִגֹּר טָמֵא הוּא לָכֵם:** (י"א ז')

ומבאר האור החיים הקדוש, והוא גרה לא יגר. פירש תנאי הוא הדבר לזמן שהוא לא יגר אבל לעתיד לבא יעלה גרה ויחזור להיות מותר, ולא שישאר בלא גרה ויותר כי תורה לא תשונה.

ונראה לרמזו כן במילים **וְהוּא גֶרֶה לֹא יִגֹּר טָמֵא הוּא לָכֵם**, זהו ראשי תיבות. היום הוא אינו מעלה גרה ואינו ראוי - אבל לעתיד הוא יגר גרה ויחזור להיות טהור - כי אז אכילתו ראויה ותהיה מותרת.

* **וְהֶאֱכַל מִנִּבְלָתָהּ יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד הָעָרִב וכו':** (י"א מ')

ומביא התורה תמימה, והאוכל - מה ת"ל והאוכל, ליתן שיעור לנוגע ולנושא כאוכל, מה אוכל בכזית אף נוגע ונושא בכזית [נדה מ"ב ב].

בספרו 'ה' ניסי' מספר הרב זצ"ל על נס נפילתו מגובה שלש קומות שאירע עימו, ביום חמישי ח' שבט התשל"ד, שעה 10.30 בבוקר. בלילה שלפני זה נערכה החתונה של אחותי אביבה מב"ת, עם רבי יצחק ברוך שליט"א, וחודש לפני כן פורסם בירחון אור תורה טבת התשל"ד סימן ע"ז, מאמר מפרי עטי, בשם חמש חידות, חמשה מקומות סתומים בגמרא ברש"י ברמב"ם וכדומה, שב"ה פתרו אותם לאמתה של תורה ומהם שמצאתי אח"כ גדולים שפירשו כמוני.

בחתונה של אחותי הגיעו אברכים מירושלים, נשקו את ידי ואמרו כבודו מן הגדולים אשר בארץ... למה? יש דיבור מהרש"ל אחד בבא מציעא דף פ"ז ע"ב סתום וחתום, ואני כתבתי באור- תורה שם שקביעות הלשון של מהרש"ל איננה מדויקת, וצריכה להיות על כמה מלים אח"כ, ואז דברי מהרש"ל מאירים. האברכים התפעלו מכך, ואמרו זכית לכוין בזה לאחד מגאוני ארץ צובא רבי אברהם ענתבי זצ"ל בספרו מחלב הארץ, לכן נשרת אותך נעשה לך נטילת ידיים...

אחר כך הביאו לי קטע קשה בש"ך (יו"ד כללי ספק ספקא אות א') ואמרו לי הרב בן ציון אבא שאול נתקשה בקטע הזה מאד... ואכן חזרנו לבית אמי אחרי החתונה, כי מפתח ביתי נאבד (כדלהלן) ישבתי כל הלילה ליעין בש"ך הנ"ל, עד שכתבתי לו הסבר (ואפשר שתקון כרת פעל למתק קצת את הגזירה) אחר שנים קראתי על עצמי "לפני שבר גאון" (משלי ט"ז י"ח) אם קראו לך "גאון" תדע שאתה מזומן ב"מ לפני שבר. למחרת בבוקר מתברר שדלת ביתנו ננעלה ואין לנו מפתח, מישהו לקח את המפתח בידו ונסע לחיפה, ור' שמואל עידאן ז"ל בביהכ"נ אמר, שאפשר לשכפל מפתח בחנויות 'טמבור' הסתובבתי אחרי שחרית עייף ויגע בעשרים חנויות לאורך רחוב ר' עקיבא בבני ברק, וכולם פה אחד, תביא מפתח ונשכפל לך כמותו, חזרתי הביתה לבית אמי נ"ע, לא ידעתי מה לעשות עד שמישהו יעץ לי לעלות מן המרפסת של השכן. שכן עשה פעם פלוני. הלכתי לבד לביתי, ועליתי מן המרפסת של השכן, כאמור הייתי אחרי לילה ללא שינה, ובשל כך איבדתי שיווי משקל, וצנחתי מגובה שלש קומות, על הדשא, השכנים מיד הויקו אמבולנס שלקח אותי לבית החולים תל השומר.

כשנפלטתי והייתי מפרפר בין חיים למות, לא איבדתי את ההכרה רק לא נותרה בי נשמה ולא יכולתי לדבר ולא לנשום, רק פסוק אחד צלצל במוחי "הלא אֶתָּה מְקַדֵּם יי אֱלֹהֵי קִדְשִׁי לֹא נָמוּת" (חבקוק א' י"ב) ואת המלים לא נמות חזרתי במחשבתי כמה פעמים עד שהגיע אמבולנס והזרימו לי חמצן ותחי נפשי. אחרי שנים כתב אלי הרה"ג ר' אברהם כהן זצ"ל מתלפיות לדעת באיזה שם קדוש כיוונתי כאשר נפלטתי? וענית לי שלא כיונתי בשום שם רק בפסוק הנ"ל בניקודו ובטעמיו.

וראה זה פלא כי תיבות 'לא נָמוּת' בגימטריא (527) כמספר רבי מאיר מאזוז עם התיבות. יש לציין מספר הרב כי רעיתי נ"ע ראתה בחדש שבט שבוע ימים לפני נפילתי, כאילו רצו להרוג את בעלה וצעקה עליהם מרה וסיפרה לי ורוב חלומותיה היו קרובים לאמת, כמו כן ראתה כמה חודשים לפני שנרצח אאמור"ר רבי מצליח זצ"ל חזיון בביהכ"נ העתיק אלג'ריבה שרצחו ת"ח ולא שמנו לב. ומרוב שהיינו עסוקים בענייני החתונה וכיוצא, שכחתי להתענות תענית חלום, או לעשות פדיון נפש, והיה מה שהיה. בבדיקת הרופאים התברר שקבלתי שבר בעמוד השדרה ובצלעות, ושכחתי בבית חולים באינפוזיה כשני שבועות, ואפילו טיפת מים לא טעמתי, אחר כך התחלתי לאכול בשכיבה עם אימונים תדירים בשרירי הרגליים כי הייתי משותק בחצי הגוף ל"א.

ביום שבת י"ז שבט התשל"ד למדתי גמרא ברכות דף ט"ז ע"א עם רבי אליהו ענקרי יצ"ו (בעל דודתי) רש"י שם מזכיר סוגיא דבבא בתרא דף קמ"ט ע"א שרב מרי בר רחל היה בנו של 'איסור' שהיה גר. והיתה הורתו שלא בקדושה ולידתו בקדושה ע"ש סיפורי לו את האמור בב"ב שם שאיסור הגר הפקיד שנים עשר אלף זוזים אצל רבא, ופעם חלה איסור במחלה אנושה ושכב על ערש דוי, ישב רבא בבית המדרש והתחיל לפלפל באיזו דרך יוכל רב מרי בנו של איסור, לזכות בכסף הזה של אביו.

אם בירושה? גר לאו בר ירושה הוא, אם במתנת שכיב מרע? אי אפשר. אם במשיכה? אינם אצלו. וכו' עד שבא רב איקא בריה דרב אמי ומצא פתרון, 'אודיתא' שאיסור גיורא יודה בפני שני עדים שהכסף המופקד אצל רבא שייך לרב מרי בנו, וכך היה, ברגעיו האחרונים אמר איסור, את זה והודאת בעל דין כמאה עדים דמי, והוכרח רבא למסור את הכסף לרב מרי.

ממשיכה הגמרא רבא כעס, אמר אתם מלמדים טענות לאנשים וגורמים לי להפסיד? שואלים שם התוספות למה רבא כועס שהחזירו את הכסף לרב מרי? הרי מפורש בגמ' קידושין יז שאם הורתו שלא בקדושה, ולידתו בקדושה יש להחזיר את הכסף לבן, והמחזיר לו אכן רוח חכמים נוחה הימנו? אחרי הכל רבא מודה שאין הכסף שלו רק בתורת פקדון נמצא בידו, ומגיע לרב מרי בתור בן יותר ממנו, על מה הוא כועס? התוס' בב"ב, תירצו מה שתיירצו, אני אמרתי לר' אליהו ענקרי אני חושב שרבא לא כעס ברצינות, זו רק בדיחה (הומור) בעלמא למה? אילו התכוון באמת לקחת את כספו של איסור, הוא לא חייב לספר לכולם יש לי שנים עשר אלף זוזים פקדון, איך יזכה בהם רב מרי? מה אכפת לך? וכי העולם יודע כמה פקדונות יש לך? ועוד אתה צריך לפלפל אתם במה יזכה? תחכה עוד כמה שעות איסור גיורא יעזוב את העולם, ואתה תקח את הכסף בשקט.

אלא אדרבא רבא רצה לבחון את תלמידיו באיזו דרך יוכל רב מרי לזכות בכסף הזה, והנה נמצאה הדרך באודיתא ורבא שמח בזה, אבל בדרך בדיחה (הומור) אמר ככה אתם עושים לי להוציא ממני כסף? זה הסבר יפה מאד לתרץ קושיית התוספות וללמד זכות על רבא.

בשעת מנחה התנמנמתי, והנה אני רואה בחלומי חכם עומד עלי ואת פניו לא ראיתי החכם היה קצר קומה וזקנה צהוב (ג'נג') וקצה זקנו נגע בי, אמר לי החכם אני רבא באתי לברך אותך, שם ידו על ראשי ואמר את שלשה הפסוקים בברכת כהנים. ואיקץ. (מביא שם הרב בהערה שמואב בשער הגלגולים שיש סברה שרבא היה כהן)

באותו זמן התחלתי לעשות פיזיותרפיה ברגלים, וכשהיו מזיזים את רגלי הייתי צועק מכאבי תופת, פתאום במוצאי שבת אחרי החלום הנ"ל, בליל ח"י בשבט תשל"ד עלה בדעתי רעיון נאמר בתהלים קמ"ז ג' "הִרְפָּא לְשִׁבְנוֹרִי לֵב וּמִחֲפָשׁ לְעִצְבוֹתַי: "מחפש' ראשי תבות "חמין במוצאי שבת מלוגמא" זה מאמר הגמ' בשבת קיט, ופירש רש"י חמין לשתות ולרחוץ, כלומר אם אתה מתרחץ במים חמים במוצאי שבת זו רפואה. מלוגמא, פירושו רפואה.

אמרתי לדודתי שהיתה כל הזמן לצד מטתי, תביאי לי סמרטוט עם מים חמין, אני רוצה להעביר על הרגלים אולי זה ישחרר מעט, עשיתי כך ולמרבה הפלא חשתי בהקלה, ומאז התחלתי להתרפא בע"ה ולמחרת עשיתי פיזיותרפיה וכבר לא כאב לי.

הצוות הרפואי היה מקניט אותי, אתה רואה שלא כואב לך? סתם היית צועק ואני מנסה להסביר להם, שזה מפני ששמת מים חמים, והם טוענים לא יכול להיות, על פי ספרי הרפואה שלנו אין דבר כזה. המוח של הרופאים שלנו שיהיו בריאים מרובע, אינם יכולים לזוז ממה שכתוב בספר, אם בספר שלהם כתוב שהחמין לא עוזרים, אז החמין לא עוזרים, אבל אני זרקתי דבריהם לפח.

בלילה אין אף אחד, נמצאים רק החולים, מביאים לי מים חמים ואני משפשף עושה מסג' ברגלים ולמחרת מרגיש עוד יותר טוב. למפרע הבנתי שכל זה בשכר שלימדתי זכות על רבא, כאשר אדם מלמד זכות על חכמים קדמונים, זה מביא ברכה, ובעקבותיה באה רפואה ומחבש לעצבותם. המשך בשבוע הבא.

[דברי חיים]

לע"נ - ניסים חיים בן חנה

נורית בת מרים ע"ה

לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה חנינה וב"ב * שרה בת אילה * יוסף מאיר בן גאולה ויקי

* נעמה בת שושנה * רפאל בן שרה * יוסף חיים אליהו בן דבורה * משה בן שרה וב"ב